

EUROOPA KOHTU OTSUS

13. mai 1997*

Direktiiv hoiuste tagamise skeemide kohta – Õiguslik alus – Põhjendamiskohustus –
Subsidiaarsuse põhimõte – Proportsionaalsus – Tarbijakaitse –
Päritoluliikmesriigi kontroll

Kohtuasjas C-233/94,

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: liitvabariigi majandusministeeriumi ametnik Bernd Kloke ja advokaat Hans-Jörg Niemeyer, Brüssel, D-53107 Bonn

hageja,

versus

Euroopa Parlament, esindaja: õigustalituse osakonnajuhataja Johann Schoo, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Euroopa Parlamendi peasekretariaat, Kirchberg,

ja

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: õigusnõunik Jill Aussant ja õigustalituse ametnikud Klaus Borchers ja Jan-Peter Hix, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Euroopa Investeeringispanga õigusosakonna juhataja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

kostjad,

keda toetas

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: õigusnõunik Dimitrios Gulussis ja õigustalituse ametnik Ulrich Wölker, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o õigustalituse ametnik Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

menetlusse astuja,

mille esemeks on tühistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiiv 94/19/EÜ hoiuste tagamise skeemide kohta (EÜT L 135, lk 5, ELT eriväljaanne 06/02, lk 252),

EUROOPA KOHUS

koosseisus: president G. C. Rodríguez Iglesias, kodade esimehed G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, J. L. Murray ja L. Sevón, kohtunikud C. N. Kakouris,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann (ettekandja), H. Ragnemalm, M. Wathelet ja R. Schintgen,

kohtujurist: P. Léger,

kohtusekretär: vanemametnik H. A. Rühl,

arvestades kohtuistungi ettekannet,

olles 5. novembri 1996. aasta kohtuistungil ära kuulanud poolte kohtukõned,

olles 10. detsembri 1996. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Saksamaa Liitvabariik esitas avaldusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 18. augustil 1994, EÜ asutamislepingu artikli 173 alusel hagi, millega ta taotleb, et tühistataks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiiv 94/19/EÜ hoiuste tagamise skeemide kohta (EÜT L 135, lk 5, ELT eriväljaanne 06/02, lk 252, edaspidi „direktiiv”), ning teise võimalusena selle direktiivi artikli 4 lõike 1 teise lõigu, artikli 4 lõike 2 ja artikli 3 lõike 1 esimese lõigu teise lause sätteid.
- 2 Direktiiv võeti vastu EÜ asutamislepingu artikli 57 lõike 2 esimese ja kolmanda lause alusel ning artiklis 189b ettenähtud menetluse kohaselt. Saksamaa Liitvabariik hääletas nõukogus selle vastuvõtmise vastu.
- 3 Direktiivile eelnes komisjoni 22. detsembri 1986. aasta soovitus 87/63/EMÜ hoiuste tagamise skeemide sisseseadmise kohta ühenduses (EÜT 1987, L 33, lk 16, edaspidi „komisjoni soovitus”). Selle soovituse punkti 1 alapunkti b järgi on hoiuste tagamise skeemide eesmärk kaitsta kõigi tegevusloa saanud krediitiasutuste hoiustajaid, sh teistes liikmesriikides asuva peakontoriga asutuste filiaalide hoiustajaid.
- 4 Leides, et see soovitus ei võimaldanud soovitud tulemust täielikult saavutada, esitas komisjon 14. aprillil 1992 ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv hoiuste tagamise skeemide kohta (EÜT C 163, lk 6).
- 5 Direktiivi artiklis 3 on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik tagab ühe või mitme hoiuste tagamise skeemi sisseseadmise ja ametliku tunnustamise oma territooriumil. Ükski [nõukogu esimese, krediitiasutuste asutamise ja tegevusega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamist käsitleva 12. detsembri 1977. aasta] direktiivi 77/780/EMÜ [EÜT L 322, lk 30] artikli 3 kohaselt asjaomases liikmesriigis tegevusloa saanud krediitiasutus ei või vastu võtta hoiuseid, kui ta ei kuulu mõnda sellisesse skeemi, välja arvatud teises lõigus ja lõikes 4 sätestatud juhtudel.

Liikmesriik võib krediitiasutuse siiski vabastada kohustusest kuuluda hoiuste tagamise skeemi, kui see krediitiasutus kuulub süsteemi, mis kaitseb krediitiasutust ennast ja

kindlustab eelkõige tema likviidsus- ja maksevõime, tagades seeläbi hoiustajatele kaitse, mis on vähemalt samaväärne hoiuste tagamise skeemi pakutavaga ja mis pädevate asutuste arvates vastab järgmistele tingimustele:

– süsteem peab olema käesoleva direktiivi vastuvõtmise ajal olemas ja ametlikult tunnustatud,

– süsteemi ülesanne peab olema hoiuste peatamise vältimine süsteemi kuuluvates krediitiasutustes ja selleks peavad tema käsutuses olema vajalikud vahendid,

– süsteem ei tohi seisneda tagatises, mille on krediitiasutusele andnud liikmesriik ise või mõni tema kohalik või piirkondlik ametiasutus,

– süsteem peab tagama hoiustajate teavitamise artiklis 9 sätestatud tingimuste kohaselt.

Nimetatud võimalust kasutavad liikmesriigid teatavad sellest komisjonile; eelkõige teatavad nad komisjonile kõikide selliste kaitsesüsteemide omadustest, nendega hõlmatud krediitiasutustest ja kõikidest edasistest muutustest esitatud andmetes. Komisjon teatab sellest panganduse nõuandekomiteele.

[...]

4. Kui siseriiklik õigus seda lubab ja tegevusloa väljastanud pädevad asutused annavad selgesõnalise nõusoleku, võib hoiuste tagamise skeemist väljaarvatud krediitiasutus jätkata hoiuste vastuvõtmist, kui ta seadis enne oma väljaarvamist sisse mõne muu hüvitamiskorra, mis tagab, et hoiustajatele pakutava kaitse tase ja ulatus on vähemalt võrdväärsed ametlikult tunnustatud skeemi pakutavaga.”

6 Artiklis 4 on sätestatud:

„1. Liikmesriigis artikli 3 lõike 1 kohaselt sisse seatud ja ametlikult tunnustatud hoiuste tagamise skeemid hõlmavad krediitiasutuste teistes liikmesriikides asutatud filiaalide hoiustajaid.

31. detsembrini 1999 ei või pakutava kaitse tase ega ulatus, sealhulgas protsendimäär, ületada vastuvõtva liikmesriigi territooriumil vastava tagatisskeemi pakutava kaitse maksimumtaset ega -ulatust.

Enne kõnealust kuupäeva koostab komisjon teise lõigu kohaldamisel omandatud kogemuste põhjal aruande ja kaalub nende sätete edasise kohaldamise vajadust. Vajaduse korral esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku direktiivi vastuvõtmiseks, et pikendada nende sätete kehtivusaega.

2. Kui vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi pakutava kaitse tase ja/või ulatus, sealhulgas protsendimäär, ületab krediitiasutusele tegevusloa andnud liikmesriigis pakutava kaitse taseme ja/või ulatuse, tagab vastuvõttev liikmesriik, et tema territooriumil on olemas ametlikult tunnustatud hoiuste tagamise skeem, millega filiaal võib vabatahtlikult liituda, et täiendada kaitset, mida tema hoiustajad juba saavad tänu tema kuulumisele tema päritoluliikmesriigi skeemi.

Skeem, millega filiaal liitub, hõlmab sellist liiki asutusi, mille alla filiaal kuulub või millele filiaal vastuvõttvas liikmesriigis kõige rohkem vastab.

3. Liikmesriigid tagavad, et filiaalide liitumise suhtes vastuvõtva liikmesriigi hoiuste tagamise skeemiga kehtestatakse kooskõlas lõikega 2 erapooletud ja üldkohaldatavad tingimused. Liikmeksvõtmine eeldab, et filiaal täidab kõik asjakohased liikmesusega seotud kohustused, eelkõige kõikide osamaksude ja muude maksude tasumine. Liikmesriigid järgivad käesoleva lõike rakendamisel II lisas sätestatud juhtpõhimõtteid.

4. Kui filiaal, kes on lõike 2 alusel vabatahtlikult liitunud, ei täida temal hoiuste tagamise skeemi liikmena lasuvaid kohustusi, teatatakse sellest krediitiasutusele tegevusloa väljastanud pädevatele asutustele, kes võtavad koostöös tagatisskeemiga asjakohaseid meetmeid, et tagada eespool nimetatud kohustuste täitmine.

Kui need meetmed ei taga, et filiaal täidab eespool nimetatud kohustusi, võib tagatisskeem tegevusloa väljastanud pädevate asutuste nõusolekul ja vähemalt 12 kuud ette teatades filiaali välja arvata. Skeem, millega filiaal vabatahtlikult liitus, tagab enne väljaarvamiskuupäeva tehtud hoiuseid nende maksetähtpäevadeni. Hoiustajatele teatatakse täiendava kaitse tühistamisest.

5. Komisjon annab aru lõigete 2–4 kohaldamisest hiljemalt 31. detsembril 1999 ja teeb vajaduse korral ettepanekuid muudatuste tegemiseks nendes.”

7 Edasi on artiklis 7 sätestatud:

„1. Hoiuste tagamise skeemid näevad ette, et iga hoiustaja koguhoius on hoiuste peatamise korral tagatud kuni 20 000 eküü ulatuses.

31. detsembrini 1999 võivad need liikmesriigid, kus hoiused ei ole käesoleva direktiivi vastuvõtmise ajal tagatud 20 000 eküü ulatuses, säilitada oma tagatisskeemidega ettenähtud ülemmäära, tingimusel et see ei ole väiksem kui 15 000 eküüd.

2. Liikmesriigid võivad sätestada, et teatavad hoiustajad või hoiused jäetakse kaitseta või et neile pakutakse väiksemat kaitset. Need erandid on loetletud I lisas.

3. Käesolev artikkel ei välista selliste sätete säilitamist või vastuvõtmist, mis pakuvad hoiustele suuremat või terviklikumat kaitset. Eelkõige sotsiaalkaalutlustel võivad hoiuste tagamise skeemid kaitsta teatavaid hoiuseid täies ulatuses. [...]”

8 Artiklites 8–10 on sätestatud hoiuste tagamise skeemi korraldamise tingimused.

Esmane nõue

9 Oma esmase nõude – tühistada kogu direktiiv – põhjenduseks esitab liitvabariigi valitsus kaks väidet, millest üks põhineb sellel, et direktiivi õiguslik alus on vale, ja teine sellel, et on rikutud EÜ asutamislepingu artiklis 190 sätestatud põhjendamiskohustust.

Väide direktiivi vale õigusliku aluse kohta

10 Saksamaa valitsus leiab, et asutamislepingu artikli 57 lõike 2 teine ja kolmas lause, kus on sätestatud, et nõukogu ja parlament annavad direktiive nende õigus- ja haldusnormide kooskõlastamiseks liikmesriikides, mis käsitlevad tegevuse alustamist ja jätkamist füüsilisest isikust ettevõtjana, ei saa endast kujutada direktiivi ainsat õiguslikku alust.

Valitsuse arvates nähtub direktiivi esimesest, teisest, neljandast, kuuteistkümnendast ja seitsmeteistkümnendast põhjendusest, et direktiiv ei piirdu pankade tegevuse reguleerimisega, vaid sellega tahetakse eelkõige parandada hoiustajate kaitset. Seega oleks direktiiv pidanud põhinema ka asutamislepingu artiklil 235. Et artikkel 57 on erisäte artikli 100a suhtes, ei saavat viimast sätet käesoleval juhul kohaldada. Mis puutub asutamislepingu artiklisse 129a, mis käsitleb just tarbijate – kelle hulka kuuluvad ka hoiustajad – kaitset, ei anna see nõukogule volitust võtta artikli 100a alusel võetavate meetmete kõrval meetmeid, mis kuuluvad asutamislepingu artiklis 189 käsitletud õigusaktide kategooriasse.

- 11 Saksamaa valitsus järeltab, et asutamislepingu artiklis 235 nõutava ühehäälsuse puudumise tõttu ei olnud direktiivi vastuvõtmine nõuetekohane.
- 12 Selles osas tuleb meenutada, et õigusakti õigusliku aluse valik peab ühenduse pädevuste jagunemise kontekstis põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad. Selliste asjaolude hulka kuuluvad eriti õigusakti eesmärk ja sisu (vt viimasena 3. detsembri 1996. aasta otsust kohtuasjas C-268/94: Portugal vs. nõukogu, EKL 1996, lk I-6177, punkt 22).
- 13 Käesoleval juhul tuleb nentida, et vastavalt direktiivi esimesele põhjendusele, kus viidatakse asutamislepingu eesmärkidele, mis on üldisemalt sõnastatud selle artiklis 2, tahetakse direktiiviga edendada krediitiasutuste tegevuse kooskõlalist arengut kogu ühenduses, kõrvaldades kõik asutamisoõiguse ja teenuste osutamise vabaduse piirangud ning suurendades samas pangandussüsteemi stabiilsust ja hoiustajate kaitset.
- 14 Asutamislepingu artikli 3 punkti c kohaselt hõlmab ühenduse tegevus siseturu loomist, mida iseloomustab kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumise takistuste kõrvaldamine liikmesriikide vahel. Järgmiseks on asutamislepingu artiklis 7a ette nähtud, et ühendus võtab muu hulgas kooskõlas asutamislepingu artikli 57 lõike 2 sätetega meetmeid, et rajada siseturg.
- 15 Sellest järeldeb, et viimatimainitud sätte kohaselt võetud meetmed aitavad kõrvaldada vaba liikumise takistusi, mis võivad tuleneda füüsilisest isikust ettevõtjana tegevuse alustamist ja jätkamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide erinevustest.
- 16 Nagu Euroopa Kohus on korduvalt nentinud, võivad liikmesriigid juhul, kui puudub kooskõlastamine ühenduse tasandil, teatud tingimustel võtta tõepoolest riiklikke meetmeid, millel on asutamislepinguga kooskõlaline õiguspärane eesmärk ning mida õigustavad üldise huviga seotud kaalukad põhjused, mille hulka kuulub tarbijakaitse (vt eriti 4. detsembri 1986. aasta otsust kohtuasjas 205/84: komisjon vs. Saksamaa, EKL 1986, lk 3755).
- 17 Sellest järeldeb, et liikmesriigid võivad teatud asjaoludel võtta või säilitada meetmeid, mis takistavad vaba liikumist. Just selliseid takistusi lubab asutamislepingu artikli 57 lõike 2 ühendusel kõrvaldada, kooskõlastades neid liikmesriikide õigus- ja haldusnorme, mis käsitlevad tegevuse alustamist ja jätkamist füüsilisest isikust ettevõtjana. Et tegemist on kooskõlastamismeetmetega, arvestab ühendus eri liikmesriikide üldhuvi pakkuvaid eesmärke ning kehtestab nende huvide kaitsmise taseme, mis tundub olevat ühenduses vastuvõetav.
- 18 Käesoleval juhul on direktiivis ette nähtud kõigi krediitiasutuste liitumine hoiuste tagamise skeemidega, mis tagavad hoiuste peatamise korral iga hoiustaja koguhoiuse ühes

krediididasutuses kuni 20 000 eküü ulatuses. Lisaks hõlmavad liikmesriigis artikli 3 lõike 1 kohaselt sisse seatud hoiuste tagamise skeemid krediidasutuste teistes liikmesriikides asutatud filiaalide hoiustajaid.

- 19 Direktiiviga sel viisil sisse seatud mehhanismid ei lase lõpptulemusena liikmesriikidel tugineda hoiustajate kaitsmisele, et takistada teistes liikmesriikides tegevusloa saanud krediididasutuste tegevust. Nende tingimuste juures on selge, et direktiiv kaotab asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse takistused.
- 20 Sellest järeldub, et parlament ja nõukogu võtsid direktiivi õigustatult vastu asutamislepingu artikli 57 lõike 2 alusel ning nad ei olnud kohustatud kasutama muud õiguslikku alust.
- 21 Seega tuleb väide, et õiguslik alus oli vale, tagasi lükata.

Väide põhjendamiskohustuse rikkumise kohta

- 22 Liitvabariigi valitsus väidab, et direktiiv tuleb tühistada asutamislepingu artiklis 190 sätestatud põhjendamiskohustuste rikkumise tõttu. Direktiivis ei olnud nimelt sugugi selgitatud direktiivi kooskõla subsidiaarsuse põhimõttega, mis on ette nähtud asutamislepingu artikli 3b teises lõigus. Saksamaa valitsus lisab, et kuna see põhimõte piirab ühenduse pädevust ja Euroopa Kohus on pädev kontrollima, et ühenduse seadusandlik võim oma pädevust ei ületaks, peab see põhimõte kuuluma Euroopa Kohtu kontrolli alla. Peale selle nõuab artiklis 190 kehtestatud põhjendamiskohustus, et võetaks arvesse tähtsamaid faktilisi ja õiguslikke kaalutlusi, millel õigusakt põhineb ja mille hulka kuulub subsidiaarsuse põhimõtte järgimine.
- 23 Põhjendamiskohustuse konkreetse sisu kohta seoses subsidiaarsuse põhimõttega väidab Saksamaa valitsus, et ühenduse institutsioonid peavad üksikasjalikult täpsustama põhjusi, mille tõttu ühendusel on ainuõigus asjaomases valdkonnas liikmesriike kõrvale jättes tegutseda. Käesoleval juhul ei näita direktiiv ei seda, miks neid eesmärke ei oleks võinud saavutada liikmesriikide tasandil võetud meetmega, ega põhjusi, mis nõudsid ühenduse tegevust.
- 24 Esiialgu tuleb rõhutada, et hagi esitanud valitsus ei kinnita selle väite raames, et direktiiv oleks subsidiaarsuse põhimõtet rikkunud, vaid heidab ühenduse seadusandlikule võimule ette kõigest seda, et see ei esitanud põhjendusi, mis näitaksid tema tegevuse kooskõla selle põhimõttega.
- 25 Seoses asutamislepingu artiklis 190 sätestatud põhjendamiskohustusega tuleb meenutada, et see nõuab, et kõik asjaomased õigusaktid sisaldaksid põhjendusi, millele tuginedes institutsioon need vastu võttis, nii et Euroopa Kohus saaks teostada oma kontrolli ning et nii liikmesriigid kui ka huvitatud isikud teaksid, millistes tingimustes ühenduse institutsioonid asutamislepingut kohaldasid (vt eriti 17. mai 1994. aasta otsust kohtuasjas C-41/93: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 1994, lk I-1829, punkt 34).
- 26 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et direktiivi teises põhjenduses leidsid parlament ja nõukogu, et „tuleks kaaluda olukorda, mis võib tekkida, kui hoiused teistes liikmesriikides filiaale omavas krediidasutuses peatatakse”, ning et „on hädavajalik tagada hoiuste kaitse ühtlustatud miinimumtase, olenemata hoiuste asukohast ühenduses”. Need kaalutlused

näitavad, et ühenduse seadusandlik võim leidis, et tema meetme eesmärki saab kavandatava meetme ulatuse tõttu ühenduse tasandil paremini realiseerida. Sama mõttekäik kerkib taas esile kolmandas põhjenduses, kust selgub, et otsusel selle kohta, milline hoiuste tagamise skeem on vastutav mõnes muus liikmesriigis kui krediidasutuse peakontori asukohariigis asuva filiaali maksevõimetuse korral, on mõju, mis on tajutav ka liikmesriigi piires väljaspool.

- 27 Liiatigi rõhutasid parlament ja nõukogu viiendas põhjenduses, et meetmete abil, mida liikmesriigid on võtnud vastavalt komisjoni soovitusel, ei ole soovitud tulemust täielikult saavutatud. Niisiis nentis ühenduse seadusandlik võim, et liikmesriigid ei suuda tema meetmete eesmärki vajalikul määral saavutada.
- 28 Neist kaalutlustest nähtub, et parlament ja nõukogu täpsustasid igal juhul põhjuseid, mille tõttu nad leidsid, et nende meede on subsidiaarsuse põhimõttega kooskõlas, ning järelkult on nad asutamislepingu artiklis 190 kehtestatud põhjendamiskohustuse täitnud. Selles suhtes ei saa nõuda, et seda põhimõtet oleks pidanud sõnaselgelt mainima.
- 29 Seetõttu ei ole väitel põhjendamiskohustuse rikkumise kohta faktilist alust ning see tuleb järelkult tagasi lükata.

Teise võimalusena esitatud nõue

- 30 Teise võimalusena nõuab liitvabariigi valitsus, et tühistataks:
 - direktiivi artikli 4 lõike 1 teine lõik, kus on sätestatud, et krediidasutuste muudes kui neile tegevusloa andnud liikmesriikides asutatud filiaalide hoiustajatele pakutav kaitse ei või ületada vastuvõtva liikmesriigi territooriumil vastava tagatisskeemi pakutavat kaitset (edaspidi „eksportimiskeeld”),
 - artikli 4 lõige 2, mille kohaselt peab liikmesriik, mille tagatisskeem ületab teises liikmesriigis pakutava kaitse taset või ulatust, seadma sisse hoiuste tagamise skeemi, millega teises liikmesriigis tegevusloa saanud krediidasutuste filiaalid võivad oma pakutava kaitse täiendamiseks vabatahtlikult liituda (edaspidi „täiendav tagatis”), ning
 - direktiivi artikli 3 lõike 1 esimese lõigu teine lause, kus on kehtestatud krediidasutuste kohustus tagatisskeemiga liituda (edaspidi „liitumiskohustus”).

Artikli 4 lõike 1 teine lõik

- 31 Esiteks väidab Saksamaa valitsus, et direktiivi artikli 4 lõike 1 teises lõigus kehtestatud eksportimiskeeld ei ole piisavalt põhjendatud.
- 32 Teiseks on see vastuolus asutamislepingu artikli 57 lõikega 2, mille eesmärk on hõlbustada füüsilisest isikust ettevõtjana tegevuse alustamist ja jätkamist teises liikmesriigis.
- 33 Kolmandaks ei ole see kooskõlas ühenduse eesmärgiga, mis on sätestatud artikli 3 punktis s ja artiklis 129a, nimelt saavutada tarbijakaitse kõrge tase.
- 34 Neljandaks on eksportimiskeeld vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega.

Väide põhjendamiskohustuse rikkumise kohta

- 35 Liitvabariigi valitsuse väitel sisaldab neljateistkümnes põhjendus, mis on selles kontekstis ainsana asjakohane, ainult üldisi põhjendusi ega selgita põhjuseid, mille pärast nõukogu ja parlament pidasid vajalikuks, et tagatise tase ja ulatus ei muutuks konkurentsivahendiks. Eriti oleks need institutsioonid pidanud täpsustama asjaolusid, mis nende arvates võivad põhjustada selles põhjenduses mainitud turuhäireid.
- 36 Käesoleva otsuse punktis 25 meenutatud kohtupraktikat arvestades tuleb nentida, et ühenduse institutsioonid on eksportimiskeelu põhjendamise kohustuse täitnud. Neljateistkümne põhjenduses täpsustasid nad, et turuhäireid võivad põhjustada krediitiasutuste filiaalid, kes pakuvad suuremat kaitset kui nende vastuvõtvates liikmesriikides tegevusloa saanud krediitiasutused, ning lisasid, et tagatisskeemide pakutava kaitse tase ega ulatus ei tohiks muutuda konkurentsivahendiks. Sellest järeldasid nad, et vähemalt algperioodiks on vaja sätestada, et päritoluliikmesriigi skeemi pakutava kaitse tase ega ulatus, mida pakutakse hoiustajatele teises liikmesriigis asuvates filiaalides, ei tohiks ületada maksimumtaset ega -ulatust, mida pakub vastuvõtva liikmesriigi vastav skeem.
- 37 Selles arutluskäigus on selgelt näha põhjused, miks seadusandlik võim võttis direktiivi artikli 4 lõike 1 teise lõigu sätte vastu.
- 38 Seega tuleb väide põhjendamiskohustuse rikkumise kohta tagasi lükata.

Väide asutamislepingu artikli 57 lõike 2 rikkumise kohta

- 39 Liitvabariigi valitsus väidab, et eksportimiskeeld, mis kohustab filiaale oma tagatissummat vastuvõtva liikmesriigi tasemele langetama, muudab nende tegevuse selles riigis raskemaks või koguni võimatuks, olles seega vastuolus artikli 57 lõike 2 eesmärgiga, mis on füüsilisest isikust ettevõtjana tegevuse alustamise ja jätkamise hõlbustamine. Samuti takistab eksportimiskeeld eri riikide tagatisskeemide erinevuste vähendamise protsessi ning on seetõttu vastuolus direktiivi eesmärgiga, mis on hoiuste tagamise skeemide sisseadmimine kõigis liikmesriikides ning juba olemasolevate skeemide ühtlustamine. Need eesmärgid tuleks saavutada minimaalse ühtlustamise ja liikmesriikide skeemide vastastikuse tunnustamise teel.
- 40 Seoses sellega väidab liitvabariigi valitsus, et teised liikmesriigid ei tunnusta Saksamaa hoiuste tagamise korda, mida saab kohaldada teistes liikmesriikides asuvate filiaalide hoiustajate kaitseks, nii et kaitsetase peab seal olema madalam. Saksamaa krediitiasutuste sellest tulenev kohustus kehtestada teistes liikmesriikides asuvate filiaalide jaoks teistsugused maksemäärad põhjustab märkimisväärseid raskusi ning lausa takistab neid asutusi teistes liikmesriikides filiaalide võrgustikku rajamast, mida nad eksportimiskeelu puudumisel teeksid. Liitvabariigi valitsuse arvates puudutab see ka Itaalia, Taani ja Prantsusmaa krediitiasutusi, sest direktiivi järgi peaksid nad langetama teatavates teistes liikmesriikides asuvates filiaalides tehtud hoiuste kaitsetaset.
- 41 Esmalt tuleb meenutada, et asutamislepingu artikli 57 lõige 2 lubab parlamendil ja nõukogul anda direktiive tegevuse alustamise ja jätkamise kohta füüsilisest isikust ettevõtjana, et kõrvaldada asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse takistused. Üheks selliseks takistuseks on aga osutunud põhimõttelised erinevused liikmesriikide

hoiuste tagamise skeemide vahel. Seega on neid skeeme puudutavaid õigusakte ühtlustatud, et hõlbustada krediitiasutuste tegevust ühenduse tasandil.

- 42 Neil asjaoludel ei saa eksportimiskeeldu pidada artikli 57 lõike 2 vastaseks pelgalt põhjusel, et teatud asjaoludel on teatud liikmesriigis tegevusloa saanud krediitiasutused ebasoodsas olukorras. Ühtlustamise käigus võib tõesti juhtuda, et mõnes liikmesriigis asuvad ettevõtjad kaotavad teatud eelise, mida neile pakkusid nende jaoks eriti soodsad riigisisised õigusnormid.
- 43 Järgmiseks on tõsi, et eksportimiskeeld on erand minimaalsest ühtlustamisest ja vastastikusest tunnustamisest, mida direktiiviga üldiselt taotletakse. Tuleb siiski märkida, et arvestades, kui keeruka valdkonnaga on tegemist ja milliseid lahknevusi leidub liikmesriikide õigusaktide vahel, olid parlament ja nõukogu volitatud vajalikku ühtlustamist järk-järgult läbi viima (vt selle kohta 29. veebruari 1996. aasta otsust kohtuasjas C-193/94: Skanavi ja Chryssanthakopoulos, EKL 1996, lk I-929, punkt 27).
- 44 Viimaks tuleb meenutada, et komisjoni soovitus kohaselt peaksid vastuvõtva liikmesriigi hoiuste tagamise skeemid kaitsma teistes liikmesriikides asuva peakontoriga asutuste filiaalide hoiustajaid. Järgmiseks ei käsitletud nõukogu 15. detsembri 1989. aasta teine direktiiv 89/646/EMÜ krediitiasutuste asutamise ja tegevusega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise ning direktiivi 77/780/EMÜ muutmise kohta (EÜTL 386, lk 1, edaspidi „teine pangandusdirektiiv”) hoiuste tagamise skeemide küsimust. Neil asjaoludel oli mõeldav, et Saksamaal tegevusloa saanud asutuste filiaalide pangandustegevust takistab kohustus liituda teises liikmesriigis tagatisskeemiga, mis on sisse seatud komisjoni soovitus kohaselt. Direktiivi artikli 4 lõike 1 teine lõik aitab seda takistust leevendada, vähendades vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemide mõju üldiselt, sest seal piiratakse lihtsalt teistes liikmesriikides tegevusloa saanud krediitiasutuste filiaalide hoiustajate maksimaalset kaitset juhul, kui see ületab 20 000 või teatud juhtudel 15 000 eküüd. Igal juhul on see piirang palju vähem karm, kui oleks kohustus järgida eri vastuvõtvates liikmesriikides erinevaid hoiuste tagamise skeemide alaseid õigusakte. Sellest järeldub, et artikli 4 lõike 1 teine lõik on hõlbustanud isegi Saksamaal tegevusloa saanud krediitiasutuste filiaalide pangandustegevuse alustamist ja jätkamist teistes liikmesriikides.
- 45 Seega tuleb väide asutamislepingu artikli 57 lõike 2 rikkumise kohta tagasi lükata.

Väide, mis puudutab vastuolu asutamislepingu artikli 3 punktis s ja artiklis 129a sätestatud ühenduse eesmärgiga saavutada tarbijakaitse kõrge tase

- 46 Liitvabariigi valitsus rõhutab, et asutamislepingu artikli 3 punkti s järgi on tarbijakaitse ühenduse jaoks siduv eesmärk ning artikliga 129a lisati asutamislepingule spetsiaalne jaotis „Tarbijakaitse”. Muuseas nähtub ka direktiivi esimesest ja kuuteistkümnendast põhjendusest, et selle eesmärk on suurendada hoiustajate kaitset, mis on seda tugevam, mida suurem on tagatissumma.
- 47 Saksamaa valitsuse väitel ei jätaks artikli 4 lõikes 1 kehtestatud eksportimiskeeld ebasoodsasse olukorda mitte ainult minimaalset kaitset pakkuvate liikmesriikide hoiustajaid, kellel on hoiused kõrget kaitsetaset nõudvas liikmesriigis tegevusloa saanud krediitiasutuse filiaalis, vaid ka hoiustajad, kellel on hoiused kõrge kaitsetasemega liikmesriigis ning kes soovivad need üle viia sellises liikmesriigis asuvasse filiaali, kus see

tase on madalam. Järelikult on eespool viidatud säte asutamislepingu eesmärgiga vastuolus.

- 48 Selles osas piisab, kui tõdeda, et kuigi tarbijakaitse on üks ühenduse eesmärke, ei ole ta ilmselgelt ainuke eesmärk. Seoses sellega on juba märgitud, et direktiiviga tahetakse edendada asutamisevabadust ja teenuste osutamise vabadust pangandussektoris. Nende vabadustega peab ühenduses muidugi kaasnema tarbijakaitse kõrge tase; siiski ei kohusta ükski asutamislepingu säte ühenduse seadusandlikku võimu kehtestama kõige kõrgemat kaitsetaset, mida teatud liikmesriigis võib leida. Kaitsetaseme langus, mis võib direktiivi artikli 4 lõike 1 teise lõigu alusel teatud juhtudel tekkida, ei sea kahtluse alla direktiiviga taotletavat üldist tulemust, mis on hoiustajate kaitse märgatav parandamine ühenduses.
- 49 Neil põhjustel tuleb ka väide, mis puudutab vastuolu asutamislepingu artikli 3 punktis s ja artiklis 129a sätestatud ühenduse eesmärgiga saavutada tarbijakaitse kõrge tase, tagasi lükata.

Väide proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise kohta

- 50 Liitvabariigi valitsus väidab, et ühenduse seadusandlik võim peab isegi ühtlustamismeetmete korral jääma oma kaalutusõiguse raamesse, mida piirab näiteks proportsionaalsuse põhimõte. Käesoleval juhul ei ole seda põhimõtet aga järgitud.
- 51 Selle kohta väidab liitvabariigi valitsus, et direktiivi artikli 4 lõike 1 teises lõigus kehtestatud eksportimiskeeld on asutamislepingu artikliga 52 põhimõtteliselt vastuolus, piirates asutamisevabadust. Filiaalid kaotavad vastuvõtva liikmesriigi pankadega võrreldes ühe konkurentsivahendi, nii et teatud juhtudel võivad finantsasutused olla lausa sunnitud seetõttu teises liikmesriigis filiaalide võrgustiku rajamisest loobuma.
- 52 Saksamaa valitsuse väitel ei ole eksportimiskeeldu aga vaja, et saavutada direktiivi eesmärki, nimelt takistada turuhäireid, mis tekivad, kui kliendid võtavad oma hoiused oma liikmesriigi krediidasutustest välja ja viivad need üle teistes liikmesriikides tegevusloa saanud krediidasutuste filiaalidesse, sest sellele keelule leidub alternatiive, mis häiriks lõpptulemusena krediidasutuste tegevust vähem. Nii oleks võinud liikmesriikides, kus hoiustajate kaitse on halvemini tagatud, asuvate krediidasutuste huvides kehtestada kaitseklausli, mis lubab sekkumist ainult liikmesriigis oodatava turuhäire korral.
- 53 Selline kriiside puhuks kehtestatud kaitseklausel oleks esiteks vastanud kaitsemeetmete teooriale ühenduse õiguses ja teiseks olnud käesoleval juhul täiesti piisav. Tegelikult ei oleks vaja karta turuhäireid, mis tekivad seetõttu, et hoiustajad kannavad raha üle teistes liikmesriikides tegevusloa saanud pankade filiaalidesse, sest direktiivi artikli 9 lõige 3 piirab hoiuste tagamise skeeme puudutava teabe kasutamist reklaamis. Reklaami puudumisel saaksid hoiustajad soodsamatest tagatisskeemidest vaid vähehaaval teada ega asuks kõik kohe suuri summasid välja võtma, nii et asjaomastele asutustele jääks kaitsemeetmete võtmiseks aega.
- 54 Selles osas tuleb meenutada Euroopa Kohtu praktikat, mille kohaselt tuleb tuvastamaks, kas ühenduse õigusnorm on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas, kontrollida, kas sellega rakendatud meetmed on taotletud eesmärgi saavutamiseks sobivad ja kas need ei ületa seda, mis on selle saavutamiseks vajalik (vt eriti 12. novembri 1996. aasta otsust kohtuasjas C-84/94: Ühendkuningriik vs. nõukogu, EKL 1996, lk I-5755, punkt 57).

- 55 Kõnealuse meetme vajaduse hindamisel tuleb rõhutada, et olukord, mida ühenduse seadusandlik võim peab reguleerima, on majanduslikult keeruline. Enne direktiivi vastuvõtmist ei olnud kõigis liikmesriikides hoiuste tagamise skeeme olemaski; lisaks ei kaitsnud enamik neist teistes liikmesriikides tegevusloa saanud krediitiasutuste asutatud filiaalide hoiustajaid. Seega pidi ühenduse seadusandlik võim hindama oma sekkumise edaspidist ja ennustamatut mõju. Seda tehes sai ta valida üldise riskiennetuse ja täpse kaitsesüsteemi vahel.
- 56 Sellises olukorras ei saa Euroopa Kohus asendada ühenduse seadusandliku võimu hinnangut oma hinnanguga. Samuti saab ta selle võimu normatiivset otsust kritiseerida ainult siis, kui see on ilmselgelt ekslik või kui raskused, mida see osale ettevõtjatele tekitab, on eaproportsionaalsed, võrreldes kasuga, mida see toob teistele.
- 57 Direktiivi neljateistkümnendast põhjendusest nähtub, et parlament ja nõukogu otsustasid algusest peale vältida igasuguseid turuhäireid, mida võivad põhjustada krediitiasutuste filiaalid, kes pakuvad suuremat kaitset kui nende vastuvõtvates liikmesriikides tegevusloa saanud krediitiasutused. Kuna selliste häirete tõenäosust ei saa täielikult välistada, järeldub sellest, et ühenduse seadusandlik võim on õiguslikult piisavalt tõendanud, et ta taotleb õiguspärast eesmärki. Lisaks ei ole piirang, mida eksportimiskeeld endast asjaomaste krediitiasutuste jaoks kujutab, ilmselgelt eaproportsionaalne.
- 58 Järelikult tuleb ka väide proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise kohta tagasi lükata.
- 59 Seetõttu tuleb direktiivi artikli 4 lõike 1 teise lõigu tühistamise nõue tagasi lükata.

Artikli 4 lõige 2

- 60 Liitvabariigi valitsuse arvates on direktiivi artikli 4 lõikes 2 sätestatud kohustus võtta vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi vastu filiaale, et täiendada nende päritoluriigis pakutavat kaitset, vastuolus liikmesriigi kontrolli ja proportsionaalsuse põhimõttega.

Väide liikmesriigi kontrolli põhimõtte rikkumise kohta

- 61 Liitvabariigi valitsus väidab, et direktiivi vastuvõtmise ajal oli ühenduse seadusandlik võim juba liikmesriigi kontrolli põhimõttega seotud. Seda põhimõtet, mis kehtestati lõplikult teise pangandusdirektiiviga, mille liikmesriigid pidid 1. jaanuariks 1993 üle võtma, nimetati 1985. aastal komisjoni valges raamatus määravaks vahendiks liikmesriikide finantsteenuste alaste õigusnormide ühtlustamisel ja kooskõlastamisel. 1985. aastal kiitis Euroopa Ülemkogu selle valge raamatu sõnaselgelt heaks.
- 62 Artikli 4 lõiget 2 vastu võttes rikkusid parlament ja nõukogu seda põhimõtet. Kui kasutataks täiendavaid tagatiseid, ei kuuluks järelevalve pankade üle, kontrollimispädevus ja hoiuste tagamine Saksamaa valitsuse arvates enam üksnes päritoluliikmesriigi ametiasutuste või tagatisskeemi pädevusse, vaid see pädevus jaguneks päritoluriigi ja vastuvõtva riigi vahel. Selle tulemusel takistaks eelviidatud teine pangandusdirektiiv vastuvõtva liikmesriigi hoiuste tagamise skeemil, mis filiaali maksevõimetuse riski enda peale võtaks, selle filiaali likviidsus- ja maksevõimet piisavalt kontrollimast.

63 Lisaks väidab liitvabariigi valitsus, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei saa ühenduse seadusandlik võim oma pädevust kasutades varasemast praktikast ilma mingi põhjenduseta kõrvale kalduda.

64 Selles osas tuleb kõigepealt tõdeda, et pole tõendatud, et ühenduse seadusandlik võim oleks kehtestanud pangandusõiguses liikmesriigi kontrolli põhimõtte kavatsusega allutada sellele süstemaatiliselt kõik muud selle valdkonna eeskirjad. Järgmiseks, kuna tegemist ei ole asutamislepinguga kehtestatud põhimõttega, võis ühenduse seadusandlik võim sellest kõrvale kalduda, tingimusel, et ta ei riku asjaomaste isikute õiguspäraseid ootusi. Et ta ei ole hoiuste tagamise valdkonnas veel sekkunud, ei saa niisugust õiguspärast ootust olemas olla.

65 Neil põhjustel tuleb väide liikmesriigi kontrolli põhimõtte rikkumise kohta tagasi lükata.

Väide proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise kohta

66 Liitvabariigi valitsuse väitel on direktiivi artikli 4 lõige 2 proportsionaalsuse põhimõttega vastuolus, sest sellega kehtestatav meede ei ole seatud eesmärgi saavutamiseks tingimata vajalik.

67 Seoses sellega nendib liitvabariigi valitsus, et vastuvõtva liikmesriigi hoiuste tagamise skeemid peavad vastutama päritoluliikmesriigis ette nähtud väiksema kaitse ja vastuvõtva liikmesriigi suurema kaitse erinevuse katmise ning vahel isegi kogu tagatise eest.

68 Seega põhjustab täiendav tagatis vastuvõtva liikmesriigi hoiuste tagamise skeemidele märkimisväärset riski, sest nad on kohustatud hoiustajate kahjud hüvitama, olgugi et vastuvõttev riik ei suuda filiaali likviidsus- ja maksevõimet enam kontrollida ning järelikult välisriigi asutuse filiaali võimalikku pankrotti ennustada ega vältida. Seda riski ei kõrvalda mingil juhul asjaolu, et iga tagatisskeem võib vastavalt direktiivi II lisas esitatud juhtpõhimõtetele nõuda kogu asjakohase teabe üleandmist ja kontrollida seda teavet kokkuleppel päritoluliikmesriigi järelevalveasutusega. Tegelikult ei kohusta ükski säte päritoluliikmesriigi asutusi vajalikku teavet üle andma.

69 Samuti leiab liitvabariigi valitsus, et vähem äärmuslikku lahendust oleks pakkunud säte, mille kohaselt päritoluliikmesriigi hoiuste tagamise skeemid annavad teises liikmesriigis rajatud filiaalidele täiendava tagatise, et võimaldada neil saavutada vastuvõtva liikmesriigi kaitsetaset. Niisugusel korraldusel, mida muide mainitakse direktiivi kolmeteistkümnendas põhjenduses alternatiivina täiendavale tagatisele, on eeliseks asjaolu, et maksevõimetuse riski ja sellest lähtuvalt hoiustajate kahjude hüvitamise kohustust ei kantaks enam üle vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi, vaid see jääks päritoluriigile, kellel on palju suuremad kontrollivõimalused.

70 Selles osas tuleb nentida, et vastavalt kolmeteistkümnendale põhjendusele on direktiivi artikli 4 lõike 2 eesmärk kõrvaldada ebasoodsad tingimused, mis tulenevad erinevusest hüvitiste suuruses ning konkurentsitingimuste ebavõrdsusest siseriiklike asutuste ja teiste liikmesriikide asutuste filiaalide vahel, mis asuvad ühes ja samas piirkonnas. Lisaks leidis ühenduse seadusandlik võim kuueteistkümnendas põhjenduses, et tuleks arvesse võtta nende kavade rahastamiskulusid ning et oleks mõistlik määrata ühtlustatud miinimumhüvitise suuruseks 20 000 eküüd. Direktiivi artiklis 7 sätestati võimalus teha

sellest miinimumsummast erandeid kuni 31. detsembrini 1999, nii et tagatis ei pea selle kuupäevani ületama 15 000 eküüd.

- 71 Neist põhjendustest ja sätetest nähtub, et ühenduse seadusandlik võim ei tahtnud seada liiga rasket koormat päritoluliikmesriikidele, kus hoiuste tagamise skeeme veel ei olnud või kus olid ainult väiksemat tagatist pakkunud skeemid. Neil tingimustel ei saanud neil lasta võtta endale riski, mis on seotud mõne vastuvõtva liikmesriigi poliitilisest valikust tuleneva suurema kaitsega. Hagi esitanud valitsuse soovitatud alternatiiv, mis seisneks päritoluliikmesriigi skeemide pakutavas kohustuslikus lisakaitstes, ei oleks seega võimaldanud kavandatud eesmärki saavutada.
- 72 Tuleb lisada, et nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 136–146 rõhutab, lisandub vastuvõtva liikmesriigi kohustusele hulgaliselt tingimusi, mille eesmärk on tema ülesannet hõlbustada. Nõnda võib vastuvõttev liikmesriik vastavalt artikli 4 lõikele 3 kohustada mõne tema tagatisskeemiga liituda soovivaid filiaale tasuma osamakse ja vastavalt direktiivi II lisa punktile a nõuda päritoluriigilt nende filiaalide kohta teavet. Lisaks on direktiivi artikli 4 lõike 4 eesmärk tagada, et filiaal täidaks temal hoiuste tagamise skeemi liikmena lasuvaid kohustusi. Neist eri sätetest nähtub, et artikli 4 lõige 2 ei toeta lõpptulemusena vastuvõtivate liikmesriikide tagatisskeemide liigset koormamist.
- 73 Kõigist eelnevatest kaalutlustest järeldub, et väide proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise kohta tuleb tagasi lükata.
- 74 Järelikult tuleb ka direktiivi artikli 4 lõike 2 tühistamise nõue tagasi lükata.

Artikli 3 lõike 1 esimese lõigu teine lause

- 75 Liitvabariigi valitsuse arvates on direktiivi artikli 3 lõike 1 esimese lõigu teisest lausest tulenev liitumiskohustus vastuolus asutamislepingu artikli 3b kolmanda lõigu ja proportsionaalsuse üldpõhimõttega.
- 76 Kõigepealt väidab Saksamaa valitsus, et asutamislepingu artikli 3b kolmandas lõigus esitatud proportsionaalsuse põhimõtet täpsustati peamiselt Euroopa Ülemkogu Edinburghi kohtumisel tehtud seda sätet puudutavates järeldustes, milles märgiti, et ühendus püüab õigusnorme vastu võttes arvestada riikides kinnistunud korda ja et ühenduse võetavad meetmed peaksid tagama liikmesriikidele alternatiivsed moodused seatud eesmärkide saavutamiseks.
- 77 Saksamaa valitsuse arvates ei võtnud parlament ja nõukogu direktiivi artikli 3 lõike 1 esimese lõigu teise lause sõnastamisel aga Saksamaal olemasolevat süsteemi Euroopa Ülemkogu juhtpõhimõtete tähenduses „riigis kinnistunud korrana” arvesse. Nii on selles riigis alates 1976. aastast olnud Saksa pankade liidu (Bundesverband der deutschen Banken) hoiuste tagatisfond, millega liitumine on vabatahtlik ja mis on alati hästi toiminud.
- 78 Samuti ei jäta direktiiviga kehtestatud liitumiskohustus liikmesriikides mingit ruumi „alternatiivsetele lahendustele”, näiteks vabatahtlikule hoiuste tagamise skeemile. Sellega seoses leiab Saksamaa valitsus, et kuna vabatahtlik liitumine kujutab endast krediidasutuste jaoks konkurentsieelist, liituksid nad hoiuste tagamise skeemiga ilma, et

riik peaks neid selleks sundima. Nii oli Saksamaal 1993. aasta oktoobriks jäänud sellisest skeemist välja ainult viis asutust, mille hoiuste kogusumma oli üsna väike.

- 79 Viimaks seab kohustuslik liitumine krediidasutustele liigse koormuse. Nagu Saksa süsteem on näidanud, saab hoiustajaid kaitsta ka teiste, vähem piiravate meetmetega, näiteks pangale seatava kohustusega teavitada oma kliente, et ta on hoiuste tagamise skeemiga liitunud.
- 80 Ilma et oleks vaja täpselt määrata, kui suur õiguslik tähtsus on Edinburghis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu järeldustel, millele hagi esitanud valitsus selles punktis tugineb, tuleb esiteks rõhutada, et kui ühenduse seadusandlik võim tegeleb ühtlustamisega, ei ole võimalik kõiki „riikides kinnistunud kordasid” respektierida.
- 81 Teiseks tundub, et käesoleval juhul on Saksamaa Liitvabariik ainus liikmesriik, kes esitaks hoiuste tagamise skeemiga vabatahtliku liitumise sellise korrana.
- 82 Kolmandaks on selge, et ühenduse seadusandlik võim pidas hoiuste kaitse ühtlustatud miinimumtaseme tagamist hädavajalikuks, olenemata hoiuste asukohast ühenduses. Võttes arvesse seda hädavajadust ja asjaolu, et mõnes liikmesriigis ei ole mingit hoiuste tagamise skeemi, ei saa seadusandlikule võimule ette heita, et ta sätestas liitumiskohustuse, hoolimata vabatahtliku liitumissüsteemi sujuvast toimimisest Saksamaal.
- 83 Viimaks tuleb lisada, et hagi esitanud valitsus nõustub isegi, et 1993. aasta oktoobris ei olnud vaid viis krediidasutust kolmesajast hoiuste tagamise skeemiga liitunud. Liitumiskohustuse mõju piirdub seega vaid neilt mõnelt krediidasutuselt liitumise nõudmisega ja järelikult ei saa seda liigseks pidada.
- 84 Samadel põhjustel ei saa seadusandlikule võimule ette heita, et ta ei ole liitumiskohustuse kõrval näinud ette alternatiivset lahendust, mis seisneks nimelt kohustuses teavitada kliente liitumise toimumisest. See kohustus ei võimaldaks tegelikult saavutada eesmärki, mis seisneb kõigi hoiuste kaitse ühtlustatud miinimumtaseme tagamises.
- 85 Järelikult tuleb direktiivi artikli 3 lõike 1 esimese lõigu teise lause tühistamise nõue tagasi lükata.
- 86 Kõigist eelnevatest kaalutlustest järeldub, et hagi tuleb rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 87 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Et Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu on seda nõudnud ja Saksamaa Liitvabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista. Sama artikli lõike 4 esimese lõigu alusel kannab menetlusse astuja Euroopa Ühenduste Komisjon ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Saksamaa Liitvabariigilt.

3. Jätta Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud tema enda kanda.

Rodríguez Iglesias

Mancini

Moitinho de Almeida

Murray

Sevón

Kakouris

Kapteyn

Gulmann

Edward

Puissochet

Hirsch

Jann

Ragnemalm

Wathelet

Schintgen

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. mail 1997 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias